

ARSENAL

garantiklocka till sparpris!

Sveriges Urmakareförbund — Stjärnummakarna — och schweiziska tekniker har i samråd konstruerat Arsenal-uret speciellt för Er som vill ha en *garanterat* pålitlig klocka i prisläge "under och omkring hundralappen". Kostnadsfritt får Ni också Stjärnummakarnas *garanti* — och *allriskförsäkring*, när Ni köper Ert Arsenal-ur.

- Stjärnummakaren har en gedigen utbildning. För att bli Stjärnummakare krävs minst 5 års yrkesutbildning och minst 3 års praktik.
- Den kostnadsfria gemensamhetsgarantin på uret gäller hos vilken som helst av landets samtliga Stjärnummakare. Garantibevis följer med varje ur.
- Ni får också kostnadsfri allriskförsäkring som kompletterar Stjärnummakarnas gemensamhetsgaranti och gäller hela garantitiden.

STJÄRNURMAKARNA
säljer kvalitet - känner ansvar - lämnar garanti

62

nummer 1 # 1960

Ledare

UTREDNING AV EN EXPLOSION

Lennart Bodström
STUDENTPOLITIK

Gunnar Fredriksson
2 BETYG I TV

STUDENTEN

Vill Du ha ett meriterande arbete?

Sök då en tjänst som ombudsman på SFS —
det finns plats för 2!

Vill Du ha

- ett krävande och intressant arbete
- ett självständigt arbete
- ett roligt arbete
- en god lön

Kan Du
arbeta självständigt
Har Du
intresse för undervisningsfrågor
eller studentsociala frågor
Har Du
en akademisk examen

Sänd då in en ansökan till SFS ordförande (Körsbärsvägen 1 A,
Stockholm Va) eller tag kontakt med honom personligen.

KLIPPAN
1573

GRYCKSBO
1740

LESSEBO
1693

Tre traditionsrika bruk med förstklassig teknisk utrustning.
Genom sekler ha dessa bruk - landets äldsta - gått i spetsen
för utvecklingen av finpapperstillverkningen i vårt land.

Vill Ni vara säker på att få högsta kvalitet,
se då till att Ni får papper från

FINBRUKEN

STUDENTEN

NUMMER 1 ■ ARGANG 12 ■ 1960

ORGAN FÖR SVERIGES FÖRENADE STUDENTKÄRER
KÖRSBÄRSVÄGEN 1 STOCKHOLM VA TEL 34 10 19
REDAKTÖR DIETER STRAND TEL LUND 232 04
ANSVARIG UTGIVARE ALF HÖGSTROM
ANNONSER NILS BYTTNER TEL STHLM 36 35 23
UPPLAGA 33.000 EX.

UTREDNING AV EN EXPLOSION

En av universitetsutredningens viktigaste uppgifter har varit att beräkna de framtida relationerna mellan tillgång och efterfrågan på akademiskt utbildad arbetskraft. I utredningens nu publicerade sjätte betänkande redovisas ett omfattande prognosmaterial, som lagts till grund för en rad vittgående förslag rörande universitetens och högskolornas utbyggnad under 1960-talet.

Enligt utredningens beräkningar kommer år 1962 omkring 11.600 studenter att examineras vid de allmänbildande gymnasierna, dvs. dubbelt så många som 1955, det år universitetsutredningen tillsattes. Även under de följande åren har man att emotse en mycket kraftig ökning av studentantalet. De främsta orsakerna till denna explosionsartade utveckling är dels att 1940-talets stora årskullar passerar gymnasiestadiet, dels att en större andel av ungdomarna inom varje årsklass

kan väntas söka sig till gymnasiestudier.

Under den gångna tioårsperioden fortsatte mellan 70 och 80 procent av studenterna i varje årgång sina studier vid universitet eller högskola. Av 1958 års studenter har nu 79,5 procent inskrivits vid högre läroanstalt. Utredningen räknar emellertid med en starkt sjunkande övergångsfrekvens. Man antar, att vid mitten av 1960-talet endast 65 procent av studenterna kommer att påbörja akademiska studier. Ett ökat antal av de nyexaminerade förmodas i stället söka sig till icke-akademisk yrkesutbildning.

Mot bakgrunden av de senaste årens inskrivningssiffror verkar utredningens antagande överraskande. Den vidgade rekryteringen till gymnasiestudier torde knappast medföra ett relativt minskat intresse för akademiska studier. Utredningens "modell" måste närmast betraktas som ett program för en

önskad utveckling. Det är dock synnerligen osäkert, om utvecklingen kommer att följa detta program.

Även om utbildningsväsendet kommer att utvecklas i överensstämmelse med universitetsutredningens intentioner, uppstår redan inom de närmaste åren stora problem. Utredningen räknar med att universitetens och högskolornas intagningskapacitet under 1960-talet måste ökas med ungefär 50 procent. Den största delen av utbyggnaden måste dessutom komma till stånd redan under decenniets första hälft.

Inför detta perspektiv är det mer angeläget än någonsin, att de gamla planerna på ett prognosinstitut för akademiskt utbildad arbetskraft förverkligas. Aktuella och tillförlitliga prognoser rörande tillgång och efterfrågan på arbetskraft med högre utbildning är nödvändiga, om statsmakterna i tid skall kunna planera utbyggnaden av universitet och högskolor. Utan tillgång till sådana prognoser saknar de yrkesrådgivande myndigheterna möjligheter att lämna en vederhäftig och effektiv yrkesvägledning. I dagens läge måste det därför vara ett oeftergivligt krav, att universitetsutredningens förslag om inrättande av ett utredningsinstitut för yrkes- och utbildningsprognoser omgående genomföres.

Såväl universitetsutredningens senaste undersökningar som tidigare gjorda utredningar visar, att det största behovet av akademiskt utbildad arbetskraft under den närmaste tioårsperioden kommer att föreligga inom hälsovård, handel och industri. Samtidigt som bristen

på läkare, ekonomer och ingenjörer ökar, blir riskerna för ett humanistöverskott allt större. En inom SACO verkställd omräkning, av den s. k. lundbladiska utredningens prognoser för lärarsektorn visar, att redan 1965 endast var femte humanist kommer att kunna placeras som läroverkslärare.

Utredningen föreslår, att en kommitté snarast tillkallas med uppgift att framlägga förslag till differentierad studiegång vid de humanistiska fakulteterna. Givetvis måste detta förslag hälsas med tillfredsställelse. Särskilt är det väsentligt, att man undersöker möjligheterna att åstadkomma nya utbildningsvägar, som bygger direkt på studentexamen eller motsvarande. För humanisterna skulle det emellertid vara av ännu större betydelse, om kravet på mindre klassavdelningar i såväl gymnasium som realskola och enhetsskola uppfylldes. I en situation med överskott på humanister och starkt ökande examination av naturvetare bör det vara möjligt att successivt genomföra denna pedagogiskt angelägna reform.

Även om utredningen räknar med betydande arbetsmarknadsproblem framför allt för humanisterna, avvisar man tanken på spärar vid de fria fakulteterna. I stället uttalar man sig för en ändrad struktur inom det högre utbildningsväsendet. Beträffande gymnasiestadiet förutsätter man, att de tekniska läroverken och handelsgymnasierna kommer att få en väsentligt större elevintagning. På universitetsstadiet föreslås en kraftig förstärkning av de matematisk-naturvetenskapliga fakulteternas re-

surser. Vidare framföres förslag om en i det närmaste fördubblad intagningskapacitet vid de tekniska högskolorna och handelshögskolorna.

Under 1960-talet kommer universitetet och högskolorna att utsättas för större påfrestningar än någonsin tidigare på grund av den explosivt ökande studenttillströmningen. Man kan därför ifrågasätta, om ens universitetsutredningens utbyggnadsprogram är tillräckligt. En större relativ ökning av studentantalet per årsklass, en oförändrad övergångsfrekvens från gymnasium till universitet eller en oförändrad relativ tillströmning till de humanistiska fakulteterna skulle starkt kunna förrycka det väntade resultatet av utredningens planering.

Utredningen har måst bygga åtskilliga av sina slutsatser på osäkra förutsättningar. Trots detta vågar man konstatera, att ett genomförande av det framlagda utbyggnadsprogrammet kommer att få en utomordentlig betydelse för det svenska samhällets utveckling. Det är emellertid nödvändigt, att man vid den fortsatta detaljplaneringen beaktar den tidsnöd som föreligger. En lägre utbyggnadstakt än den utredningen förutsätter kommer med största sannolikhet att medföra ytterst svårbemästrade problem såväl inom det högre utbildningsväsendet som på akademiker-nas arbetsmarknad.

SVENSK LINJE

organ för Sveriges Konservativa Studentförbund, har i nummer 7/1959 en kommentar under rubriken "SFS:s krav nr 1". Kommentatorn låter påskina, att SFS:s intresse för direkt studentsocialt stöd skulle ha mattats i och med skattefrågans aktualisering. Att så inte är fallet framgår bäst av SFS:s anslagsskrivelse i fråga om naturastipendier hösten 1959. I skrivelsen begärdes, att betygsmärkena för att erhålla stipendium skulle nedsättas till Ba. Regeringen har också såtillvida tagit fasta på SFS:s förslag, som att den i år begär medel av riksdagen för att Ba-regeln skall kunna tillämpas för de nyinskrivna studenterna.

Vid alla upptänkliga tillfällen har SFS poängterat, att kravet på skattelättnad för de studieskulsatta icke konkurrerar med önskemålen om direkt studentsocialt stöd. Ingen som redan är skuldsatt blir hjälpt genom att efterkommande studentåtgångar stipendieras rikligare. Lika litet innebär kravet på skatterättvisa för de studieskulsatta, att man därmed skulle ha sagt att skuldsättning är en ändamålsenlig form för studiefinansiering.

Ett och ett kvarts steg framåt

I årets statsverksproposition ger ecklesiastikministern signal om höjningar av anslagen till naturstipendier och räntefria lån. Definitivt förslag om omfattningen av dessa höjningar avser ecklesiastikministern senare framlägga i en särskild proposition.

I avvaktan på denna proposition finns här endast anledning att med tillfredsställelse notera att den reella höjningen av stipendieanslaget som nämns — 6,28 miljoner kronor — måste betyda, att 26-procentsregeln övergetts som riktpunkt för stipendiestödets omfattning, trots att en del av höjningen sägs avse stipendiering av konst- och musikstudierande, som förut inte kunnat få statsstipendier.

SFS har tydligen vunnit gehör för sitt påstående, att en 26-procentig stipendiering inte längre svarar mot behovet. Årets höjning av stipendieanslaget är ett steg framåt, men flera steg och längre steg behövs för att stipendierna skall kunna fylla sin mission som stöd åt alla studiebegärade och obemedlade studenter, som vill bedriva högre studier.

Fonden för räntefria lån anmäls komma att tillföras 2,3 miljoner kronor. Detta betyder att drygt 12 miljoner kronor kommer att stå till garantilånenämndens förfogande nästa läsår. Med hänsyn till den eftersläpning, som rått under flera år på denna front, är detta en förhållandevis blygsam höjning. Det

belopp, som kan utdelas i form av räntefria lån, kommer att utgöra något mer än 2/3 av stipendiebeloppet och konkurrensen om räntefria lån blir alltså väsentligt hårdare än om stipendierna. Detta är ett orimligt förhållande med tanke på avsikten att räntefria lån skall beviljas efter en mildare behovsprövning än vad som gäller för statsstipendierna.

De antydningar, som getts i statsverkspropositionen får dock uppfattas som ett glädjande besked om att den stagnation, som rått de senare åren beträffande det student-sociala stödets utbyggande, nu kommer att upphöra. Upprustningen av universitets- och högskoleväsendet gäller också den student-sociala sidan.

PÅ FÖREKOMMEN ANLEDNING

meddelas att den MRA-fol-
der och annons som förra
numret av Studenten inne-
höll, ej innebär något ställ-
ningstagande från SFS:s sida.
Ett uppreparande kommer att
undvikas.

STUDENTPRESS

INLAND

PROGNOSER!

Kårtidningarnas första kommentarer till universitetsutredarnas sexa kretsar självklart ofta kring förslaget till prognosinstitut. Beräkningarna av studenttillströmningen till framför allt hmaniora blir meningsfulla först när man kan komplettera dem med trovärdiga prognoser skriver *Ergo* i sin första ledare:

Det är därför med speciell tillfredsställelse man hälsar utredningens yrkande på ett fristående prognosinstitut med rejält tilltagna möjligheter och befogenheter. Nu vill det bara till ett raskt beslut för att institutet verkligen snabbt skall kunna börja reparera nuvarande brister i statistik, utredningar och marknadsundersökningar — och studentkårens skall äntligen se förverkligat ett mångårigt önskemål. Man frestas onekligen drömma om hur humanistproduktionen skulle gestaltat sig om institutet redan hade haft tio verksamma år bakom sig.

I årets statsverksproposition letar

man förgäves efter anslagsäskande till detta centrala förslag i utredningens betänkande. Kravet på pengar till det efterlängtade prognosinstitutet har hr Edenman tills vidare gömt i skrivbordet.

Gaudeamus ledarskribent, Ingrid Alexanderson, gör ett par sidostötar i sin utredningskommentar:

Det förefaller t. ex. vara en alldeles omotiverad eftergift för de nästan monopolistiska och fackförningensmässiga tendenser som i viss grad gör sig gällande bland bl. a. läkare och tandläkare att utredningen härvidlag inte lagt fram något förslag till förstärkning av utbildningskapaciteten utan beslutat avvakta pågående utredningar om framtida behovet av sådan arbetskraft!

Fortsatt kritik över den här bristen i betänkandet kommer från medicinskt håll på sid. 23 i detta nummer.

UTLAND

VALD I ALGERIET

Från alla håll i världen inlöper nya underrättelser och nya protester över våldspolitiken i Algeriet, som drabbar studenterna med särskild kraft. I *The Student*, det centrala internationella studentorganet, utmynnar Magnus Gunthers rapport från ett besök vid ett flyktingläger i Tunisien i ett oavvisligt krav på internationell studentsolidaritet:

Vi kan vara säkra på att UGEMA (den algeriska studentunionen) inte minskar sina ansträngningar, men dess effektivitet beror i högsta grad på stödet från den internationella studentvärlden. Jag har ett livligt minne från mitt möte med Mabrouk Y, en 25-årig litteraturhistoriker i Zitouna. Kriget avbröt hans studier och fastän han under två år upprepade gånger försökte fly från sitt krigshärjade land lyckades han inte komma ut. Varje gång infångades han och fördes tillbaka till ett läger för civila. Ett par månader innan han till sist lyckades ta sig ut uppstod oroligheter i hans läger och han blev blind genom en exploderande granat. Under tre dagar fick han ligga kvar utan läkarvård och förlorade på det sättet för alltid synen på båda ögonen. Hans fruktansvärda upplevelser innan han slutligen, blind och hjälplös, kom igenom till Tunisien skulle kräva en hel artikel att relatera. Med hjälp av sina studiekamrater vid Tewfikia-lägret kan han ta sin examen nästa år. När jag mötte honom var han långt ifrån pessimistisk och han såg fram emot att bli ingen lärare eller politisk journalist.

Han, mer än någon annan student jag mötte, symboliserade UGEMA:s tragedi. Men han, mer än någon annan, uttrycker också dess hopp för framtiden. Kommer världens studenter att ge båda möjlighet att leva och hoppas?

HJÄRNTVÄTT I SYDAFRIKA

Samma nummer av *The Student* (januari 1960) innehåller en väldokumenterad serie artiklar över rasförtrycket i Sydafrika, närmast med anledning av den drastiska segregation i universitetsundervisningen som genomförts vid årsskiftet: med undantag för de färgade studenter som redan tidigare — bl. a. med ekonomiskt bistånd från Sverige — hunnit skrivas in i de "vita" universiteten kommer alla färgade studenter nu att försas samman i tre utbildningsghetton. Svårast drabbas det tidigare progressiva Fort Hareuniversitetet som under det mera exotiska namnet Xhosa Tribal College förvandlas till ett direkt regeringsinstrument för rasindoktrinering. John Shingler, ordförande i NUSAS, den liberala studentunionen i Sydafrika, betonar betydelsen av studentopinionens fortsatta stöd:

Vi försäkrar att denna lagstiftning inte innebär att vi skall minska våra protester eller gå över till en försiktigare taktik. Nu mer än någonsin behöver vi den moraliska uppmuntran och den praktiska hjälp som just världens studenter kan ge, för oroligheterna i Fort Hare utgör bara början. Vi avundas inte de uppgifter, som vilar på regeringens rektorer vid dessa stamuniversitet. De kommer inte att vara ledare för bildningsinstitutioner utan uppsyningsmän över hjärntvättanstalter. I stället för att ha fromsinta infödingsstudenter i sin vård kommer de att få handskas med en pyrande missnöjeshård.

STUDENTPOLITIK

Kommentar till politiska kommentarer

LIBERAL DEBATT

*Om studenternas fackliga organisationer fört fram ett reformkrav och sedan en eller flera politiska organisationer stöder eller bekämpar detta krav, så har frågan därmed inte blivit mera politisk än den förut var, skriver Lennart Bodström i sitt svar till de politiska studentförbundens inlägg i förra numret av *Studenten*. Studenterna själva får avgöra vem som riktigast företräder dem i skattediskussionen — SFS eller de politiska studentförbunden.*

Hos många utländska studentledare har SFS och de svenska studentkårerna ett stadgat rykte om sig att vara "opolitiska". Skälen till de fackliga studentorganisationernas opolitiska uppträdande är två. Det första är av principiell natur. Medlemskapet i studentkårerna är obligatoriskt. Från demokratisk synpunkt skulle det te sig stötande, om studenterna hade en lagfäst skyldighet att tillhöra en organisation, som gjorde uttalanden i allmänna politiska frågor. En enskild student skulle inte genom utträde kunna markera ett eventuellt missnöje med organisationens politiska ställningstaganden.

Det andra skälet är av praktisk natur. Att studenterna har egna, stabila organisationer är i Sverige ingenting märkligt. Snart sagt varje intresse av någon betydelse representeras numera i vårt land av en organisation. Mängden av organisationer medför, att var och en får koncent-

rera verksamheten till ett speciellt område. Ett slående exempel på den utveckling som ägt rum utgör SFS:s inställning till arbetsmarknadsfrågor. Studentorganisationerna är äldre än de fackliga organisationer, som akademikerna efter utbildningstidens slut går in i. När studentorganisationerna var ensamma, yttrade de sig flitigt om arbetsmarknadspolitik. Nu är läget annorlunda. Starka fackliga arbetsmarknadsorganisationer finns. SFS:s och kårernas deklarationer i arbetsmarknadsfrågor har blivit mycket sällsynta.

Anser man att alla beslut som regering och riksdag fattar är politiska beslut — detta torde vara den allmänna uppfattningen — framstår icke studenternas fackliga organisationer som opolitiska. Deras utan jämförelse viktigaste uppgift är att söka förmå statsmakterna att i undervisningsfrågor och studentsociala frågor fatta beslut, som svarar mot

studenternas önskemål. Om studentorganisationerna är opolitiska eller inte blir en terminologisk fråga av ringa intresse. Säkert är att de målmedvetet söker framkalla politiska beslut, låt vara inom ett avgränsat område.

Ett naturligt komplement till kårerna och SFS är de politiska studentorganisationerna med frivilligt medlemskap. På sina program kan de ta upp vilka frågor som helst. Den som är missnöjd har bara att lämna sin sammanslutning.

De politiska studentorganisationerna har på senare tid intresserat sig mer och mer för undervisningsfrågor och studentsociala frågor. Det är ett förhållande som SFS och kårerna har anledning att glädjas åt. Debatten har tillförts nytt stoff. De politiska studentorganisationerna kan presentera förslag till lösningar, som är mycket mer renodlade och principiella än vad SFS och kårerna kan

åstadkomma. Detta sammanhänger med att de politiska organisationerna består av individer med någorlunda enhetlig politisk uppfattning.

Med strävan att nå fram till konsekventa, principiella lösningar följer icke enbart fördelar. Åtminstone en nackdel är tydligt märkbar. Principfastheten är inte ägnad att befordra praktiskt samarbete mellan politiskt oliktankande. Detta har knappast någon betydelse, så länge samarbetet inskränker sig till ett utbyte av åsikter, vilket är den naturliga och väsentliga samarbetsformen för de politiska studentorganisationerna.

Typiska exempel på hur man inom de politiska studentrörelserna hellre betonar vad som skiljer riktningarna åt än vad som förenar dem kan hämtas från debatten i studiesociala frågor. Konservativa debattörer brukar framhålla likheterna mellan liberalernas generella stipendiering och socialdemokraternas studielön. Därmed vill de konservativa markera sitt programs särställning. I verkligheten innefattar detta program generell stipendiering under första studieåret. Liberaler och socialdemokrater värjer sig med energi mot påståendet att deras studiesociala program skulle innehålla väsentliga likheter. Att skillnaderna i inställning till studiesociala frågor mellan grupper av studenter med olika politisk uppfattning långt ifrån är så djupgående som det kan förefalla av debatterna framgår av den relativa lätthet med vilken medlemmarna av de fackliga organisationerna kunnat enas i studiesociala frågor.

En annan fråga, där skillnader mellan studenter av olika politiska riktningar knappast kommit fram inom kårerna och SFS, är frågan om avdragsrätt vid beskattning för amortering av studieskuld. För en lösning av den frågan har SFS verkat sedan 1943. De konservativa och liberala studentförbunden har uttalat sig i samma riktning som SFS. Det socialdemokratiska studentförbundet uttalade i februari 1959, att avdragsrätt borde komma till stånd "under övergångstiden till ett fullt utbyggt stipendiesystem".

I Studenten 1959: 6 offentliggjorde SFS sin ståndpunkt i frågan om avdragsrätt. Ordförandena för de politiska studentförbunden inbjöds att ge var sin kort kommentar. De liberala och konservativa ordförandena stödde programmet. SLU:s studentförbunds ordförande ansåg, att det vore bättre att förlänga den amorteringsfria tiden för den skuldsatte fram till 50-årsåldern. Den socialdemokratiska ordföranden hade åtta skäl att anföra mot avdrags-

rätten. Det första skälet var att systemet var orättvist mot den som inte var studieskuldssatt. Det sista skälet var att taxeringsnämnderna skulle få ytterligare en uppgift att granska.

I skattefrågan presenteras olika uppfattningar av organisationerna, trots att deras medlemmar till en del är desamma. SFS hävdar, att deras medlemmar med stor enighet önskar se avdragsrätten omedelbart genomförd. Ordförandena i SLU:s studentförbund och socialdemokratiska studentförbundet torde anse, att deras medlemmar icke vill ha avdragsrätten genomförd. Det vore naivt att här uttala någon mening om vem som har rätt. Till den frågan måste studenterna själva ta ställning. En särskild nyckelställning intar de studenter som är aktiva inte bara inom SFS och kårerna utan även inom de studentorganisationer, vilkas ledande funktionärer tagit avstånd från avdragsrätten.

Sammanfattningsvis kan konstateras, att om studenternas fackliga organisationer fört fram ett reformkrav och sedan en eller flera politiska organisationer stöder eller bekämpar detta krav, så har frågan icke därmed blivit mer politisk än den förut var. Det innebär från SFS:s sida inget partipolitiskt ställningstagande att hålla fast vid ett ursprungligen framfört krav. Liksom de politiska studentorganisationerna har rätt att kritiskt granska SFS:s förslag, har SFS en lika självklar rätt att bemöta kritiken.

LENNART BODSTRÖM

Vad vi kan vänta oss

Universitetsutredningens sjätte betänkande har sedan någon månad stått i centrum för studenternas fackliga diskussioner. Den principiella behandlingen i detta nummers första ledare kompletteras här med en detaljgranskning av utredningens förslag för de olika kårorterna. Om betänkandet omsätts i handling kommer det ljusa utbildningstider inte minst för tekniker, ekonomer, naturvetare och samhällsvetare, visar ordföranden i SFS:s utbildningsutskott fil mag Nils-Olof Jönsson.

DA VAR DET 1959

MAN GER DEM EN HEL ASK
KNALLPULVER OCH SÅ TALAS
DET OM NEDRUSTNING!

Vid årsskiftet överlämnade 1955 års universitetsutredning sitt sjätte betänkande, "Universitet och högskolor i 1960-talets samhälle. Riktlinjer och förslag till utbyggnad". Denna 470-sidiga och tättryckta bok är utredningens huvudbetänkande, och eftersom här på grundval av tidigare publicerade statistiska undersökningar har framlagts ett omfattande utbyggnadsprogram för hela det högre undervisningsväsendet, är det kanske det betänkande, som har det största praktiska och omedelbara intresset för studenterna.

Universitetsutredningen fastslår, att en mycket kraftig utbyggnad av de akademiska läroanstalterna är nödvändig, om man skall kunna tillvarata studiebegåvningarna i de stora årskullarna, som redan under 1960-talets första år kommer att påbörja sina högre studier. Framförallt i fråga om naturvetenskaplig och teknisk utbildning anser utredningen, att en mycket kraftig ökning av antalet examinerade är starkt motiverad. Det synes också möjligt att genomföra en sådan ökning med tanke på gymnasisternas linjeval under de senaste åren.

Industriförbundets s. k. teknikerkommitté publicerade redan 1957 resultatet av undersökningar, som tydde på att behovet av civilingenjörer kom att öka mycket starkt under 1960-talet. I anslutning till denna utredning föreslår universitetsutredningen, att under åren 1960—65 intagningen av teknologer ökas med 80 % från nu 1.000 till drygt 1.800 årligen.

För att kunna åstadkomma denna ökning synes det utredningen nödvändigt att inrätta en ny teknisk högskola, och de tyngst vägande argumenten talar för att denna tredje högskola förläggas till Lund. Eftersom det framförallt är nödvändigt att den nya högskolan kommer i bruk så snart som möjligt, är Lund ett fördelaktigt alternativ, då man där kan samarbeta med den naturvetenskapliga fakulteten. Universitetsutredningen rekommenderar vidare, att viss teknikerutbildning förläggas till den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten vid Uppsala universitet samt att man i mycket snabb takt bygger ut de bägge befintliga tekniska högskolorna.

För närvarande kan de matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna ge utbildning och forskarhandledning åt omkring 4.700 studerande, och universitetsutredningen föreslår, att den sammanlagda kapaciteten ökas till 13.000 studerande omkring år 1970. Det universitet som här kommer att få den största ökningen är Göteborgs, där utredningen förordar, att en permanent och fullständig organisation för matematisk-naturvetenskaplig forskning uppbygges. Umeå får enligt utredningens förslag utbyggas med matematisk-naturvetenskaplig fakultet först i den händelse att undervisningsresurserna på de fyra universitetsorterna skulle visa sig otillräcklig.

När det gäller den humanistiska utbildningen, räknar inte universitetsutredningen med någon ökad

tillströmning och anser därför inte att någon utbyggnad för närvarande är nödvändig eller önskvärd. Utredningen menar emellertid, att utbildningen bör differentieras, och framhåller fördelarna med alternativa studieplaner i fil. kand.-examen. Dessutom torde utbildningsformer bestående av kombinationer av akademisk och icke-akademisk utbildning komma att visa sig mycket värdefulla och användbara. Inom den humanistiska ämnesgruppen är det enligt utredningens mening huvudsakligen de samhällsvetenskapliga ämnena, som kan tänkas få väsentligt ökad omfattning.

Intagningen vid de bägge handelshögskolorna har legat på c:a 350 studenter årligen under hela efterkrigstiden, och eftersom undersökningar har visat, att behovet av civilekonomer i näringslivet starkt ökat, rekommenderar universitetsutredningen, att det årliga intaget ökas till 700 studenter. Det finns möjlighet att i viss utsträckning utbygga de befintliga högskolorna, vilket utredningen menar bör ske så snart som möjligt. Utredningen tvekar emellertid att föreslå, att en ny högskola inrättas, och menar att de samhällsvetenskapliga institutiverna i Lund och Uppsala i stället bör ges sådan förstärkning, att de skall kunna meddela en fullständig civilekonomutbildning och ge tillfälle till brett upplagd företagsekonomisk forskning. De samhällsvetenskapliga ämnena i Uppsala och Lund kan sålunda räkna med en

mycket omfattande utbyggnad. Om dessutom socialinstitutet omsider kommer att knytas till universitetet, blir denna ökning än mera omfattande.

Utredningen räknar med att antalet studerande vid universitet och högskolor som nu är 31.000, kommer att stiga till inemot 53.000 år 1970. Enligt utredningens beräkningar skulle Stockholm sammanlagt komma att få 18.000 studenter, Lund-Malmö och Göteborg vardera 11.800 och Uppsala 11.200. Den största ökningen faller på Göteborg, tack vare utbyggnad av Chalmers, Handels och matematisk-vetenskaplig fakultet. Förutom förstärkning av befintliga fakulteter och högskolor kan man i Lund-Malmö alltså räkna med en nyinrättad teknisk högskola och civilekonomutbildning och i Uppsala med tekniker- och civilekonomutbildning.

Om universitetsutredningens förslag omsätts i handling, torde vi kunna se fram mot en allsidig ökning av en storleksordning, som tidigare inte varit tänkbar att genomföra under den korta tiden av ett decennium. Redan innan SFS i detalj hunnit behandla utredningens betänkande, torde man våga förutsäga, att studenterna blir en av de remissinstanser som hälsar utredningens utbyggnadsprogram mest välkommet.

NILS-OLOF JÖNSSON

Vad vi har gjort

På SFS:s sekretariat arbetar dagligen ordföranden och tre ombudsmän med att tillvarata studenternas intressen på olika områden. En del av arbetet resulterar i skrivelser till Kungen, hr Edenman och andra myndighetspersoner. En annan del av verksamheten omfattar information inåt och utåt och ännu en samarbetet med andra länders studentorganisationer. Här följer en kort redogörelse för vad SFS utträttat under 1959 på de tre huvudområdena.

INTERNATIONELLA FRÅGOR

● SFS:s internationella verksamhet bedrivs huvudsakligen inom ramen för den internationella studentkonferensen (ISC), som på nordiskt initiativ första gången anordnades 1950 i Stockholm. 8:e ISC hölls i februari i Peru med två representanter från Sverige. Ett permanent sekretariat, COSEC, är förlagt till Leiden i Holland.

● Sverige var även representerat vid the Second European Student Welfare Conference, som i oktober anordnades av COSEC tillsammans med nationalunionen i Luxembourg. Den behandlade bl. a. studenthälsovård och -bostäder samt studentekonomiska stödåtgärder.

● På det nordiska planet bedrivs ett mycket nära samarbete mellan nationalunionerna. Två gånger om året träffas ordförandena för att diskutera gemensamma problem. Årets möten har hållits i Köpenhamn och Uppsala.

● Varje år anordnas för studerande i nordiska språk en kurs, som alternerar mellan de fem länderna, varvid värdlandets språk studeras. Hösten 1959 var kursen förlagt till Island.

SOCIALA FRÅGOR

● SFS inlämnade i oktober den traditionella skrivelsen till Kungl. Maj:t angående behovet av naturastipendier för det kommande läsåret. 1959 års skrivelse slutade med ett anslagsälskande på 25 miljoner kronor. Statsverkspropositionen uppftar i år ett belopp på 17,9 miljoner kronor till stipendier, en ökning med 6,28 miljoner kronor jämfört med föregående år.

● Till fonden för räntefria lån begärde SFS 1959 ett anslag på 30 miljoner kronor. I statsverkspropositionen förut-sätts anslaget höjt med 2,3 miljoner kronor från föregående år till 10,5 miljoner kronor.

● *Avdragsrätt för amortering av studiens skuld har varit en fråga, som SFS nedlagt ett stort arbete på under året. Bl. a. har SFS stått som värd för ett nordiskt skatteseminarium i Lund.*

● *SFS har vidare beretts tillfälle att yttra sig över ett flertal statliga betänkanden, bl. a. om värnpliktsfrågor och om skadestånd i offentlig verksamhet.*

UTBILDNINGSPRÅGOR

● *På utbildningssidan följs universitetens utredningens arbete med största intresse. Till utredningen har SFS överlämnat flera skrivelser under året, bl. a. angående nya utbildningsvägar för humanister, automatisk anpassning av lokalresurserna efter studentantalet, nya högskolor för merkantil och teknisk utbildning samt angående inrättandet av ett prognosinstitut för akademikeryken.*

● *Kungl. Maj:t har uppvaktats med skrivelser rörande en provisorisk utbyggnad av tandläkarutbildningen i Umeå från hösten 1960, om undervisningsnämndssekreterare vid de teologiska, juridiska och medicinska fakulteterna, om inrättandet av en tredje lärarhögskola*

i Göteborg, angående automatisk anpassning av lärarresurserna vid de teologiska och juridiska fakulteterna samt beträffande praktisk utbildning för jurister och samhällsvetare.

● *SFS har vidare yttrat sig över ett antal offentliga utredningar. Nämnas kan betänkandet om atomenergiutbildning för civilingenjörer, om tillträdet till högre medicinska studier, om samhällslärens ställning på gymnasiet samt om förhandsanmälningssystemet vid de filosofiska fakulteterna.*

ORGANISATIONSFRÅGOR

● *Under 1959 har SFS fått två nya medlemmar: Elevkåren vid Sjukgymnastinstitutet i Stockholm och Umeå studentkår. SFS omfattar nu 19 studentkårer med sammanlagt omkring 28.000 studenter.*

● *En utredning av SFS:s organisation och verksamhetsformer har beslutats och skall utföras under 1960.*

U. B.

STADSHOTELLET

UPPSALA

Studenternas Restaurant

för vardag och fest

God mat till populära priser

Trevlig musik och otvungen

stämning

Telefon 399 10

SFS FJÄLLFÄRD

SOL SNÖ OCH VÅR!

En bländande fjällsol över gnistrande snövidder — runt horisonten lockande vita fjällsluttningar som mjukt avtecknar sig mot en klarblå himmel. Där — just där kan Du njuta några härliga påskdagar. En fjällvistelse innebär en vitamininjektion! Under tio dagar åker Du skidor precis efter eget behag, skaffar en frestande solbränna, vilar upp och har samtidigt tillfälle uppleva mången trivsamt kväll bland glada vänner.

Färden är som vanligt ordnad i samarbete med Svenska Turistföreningen. Du bor i flerbäddsrums- och måltiderna intas på respektive förläggningsgårdar. Utflykter ordnas dagligen under ledning av erfarna färdledare. Det står Dig givetvis fritt att disponera dagarna efter eget gottfinnande.

Du har att välja på två huvudalternativ:

Enafors den 2 april

nära till Åre och Storlien. Förläggning i Enaforsholm, en gård som tillhör Kungl. Lantbruksakademien. Enaforsholm är bästa utgångspunkt för turer på Snasahögarna.

Lämplig karta: Svenska Fjällkartan nr 10, Fjällen vid Storlien, Sportkartan Åreskutan med omnejd.

Avresa från Stockholm C (anslutning från övriga kårorter) *lördagen den 2 april*, återkomst till Stockholm den 12 april.

Stockholm ..... E kr 235:—
Uppsala ..... E kr 232:—
Göteborg ..... E kr 248:—
Malmö/Lund ..... E kr 252:—

Marsfjället i södra Lappland den 10 april

hjärtat i den svenska fjällvärlden, där vi har förläggningar i följande byar, ofta flera gårdar i samma by:

Klimpfjäll, Lövberg, Grundfors och Stornäs, som alla ligger kring Kultsjön
samt i byarna
Henriksfjäll, Grönfjäll och Kittelfjäll omedelbart norr om Marsfjället.

Samtliga byar ligger mycket väl till för härliga turer på fjället. Titta själv på en karta!

Lämplig karta: Svenska Fjällkartan nr 7.

Avresa från Stockholm C (anslutning från övriga kårorter) *söndagen den 10 april*, återkomst till Stockholm den 20 april på morgonen.

Stockholm ..... M kr 260:—
Uppsala ..... M kr 257:—
Göteborg ..... M kr 275:—
Malmö/Lund ..... M kr 280:—

Priset innefattar

resor (ej sovvagn men i abonnerad sittvagn som på nedresan är utrustad med liggräddor), *helpension*, *betjäningssavgift*, *olycksfallsförsäkring* och *SFS-fjällfärdsmärke*.

Anmälan

Anmälningstiden utgår den 15 mars. För den händelse plats skulle finnas kvar kan anmälan undantagsvis ske senare. Som anmälan

godtages endast insättning av kr 20:— (vilket inräknas i avgiften men *icke* återbetalas om anmälan återtages) på postgirokonto nr 15 80 31, Sveriges Förenade Studentkårers Fjällfärd, Stockholm. På postgirotalongen skall följande antecknas med tryckbokstäver:

Fullständigt namn och titel
Ålder

Adress och telefonnummer

Ort där resa anträdes och avslutas (alternativt enligt ovan)

Önskad förläggningssort

Övriga önskemål

Resterande avgifter skall vara insatta på ovanstående postgirokonto

senast den 25 mars. Har likvid då ej inkommit strykes anmälan och anmälningsavgiften betalas ej tillbaka.

Anmäl dig redan i dag!

Önskemål tillgodoses i ordning efter anmälningsinsändande.

Utförlig tidtabell, utrustningslista och deltagar-PM sändes till samtliga resenärer under senare delen av mars.

Förfrågningar

Kontakta fru Ella Herdin, STF, Stureplan 2, tel. 67 99 40 eller SFS Resesekretariat, Korsbärsvägen 1—7, Stockholm Va, tel. 32 96 43, riks 31 60 11.

Till de utåtriktade

Kloka människor ilar ideligen landet runt med intervjublock i händerna, vänder på varenda tuva och lyfter på varenda sten för att hitta skrymslen att stuva in humanistöverskottet i; när det nu kommer; om det kommer. Eftersom den traditionella humanistvägen, lärorens, uppenbarligen blockeras en del redan under sextitalets första år finns det förstås anledning att vara tacksam för alla försök att slå sönder traditionen eller i varje fall nagga den lite i kanten. Går det i England och USA, så måste det så småningom kunna gå också i detta landet. Man har svårt att se varför det skulle behöva jämnas så hjärtslitande, om någon humanist inte blir läroverkslärare med 20.000 utan hamnar som exportchef för precisionsverktyg med 60.000 om året.

Men det reella underlaget för en differentiering av humanistkar-

riären är magert ännu så länge. Direktörerna i det fria näringslivet, som närmast skulle suga upp de många akademikerna, är lite kärva i sina välkomsthälsningar. Det blir klart även genom en så begränsad studie som den Studieförbundet Näringsliv och Samhälle under ledning av Veronica Döös nu lagt fram, "Humanisterna och näringslivet". Ingen av de femtiotre intervjuade företrädarna för näringslivet är egentligen intresserad av humanisten som humanist, och de har naturligtvis allra minst lust att förbarma sig över de akademiker som redan anser sig vara över-skottsvara och som kastar sig ut på den fria marknaden, därför att de inte fått plats i någon kateder. Direktören vill ha folk som är begåvade, "utåtriktade" och allmänt hederliga personer. Har de läst humaniora så må det väl ha gett dem en viss intellektuell slipning. Vad

direktören vill att de ska kunna, får företaget lära ut. Det är mera tidskrävande att lära en civilekonom tala perfekt franska än att lära en språkman den ekonomi som han behöver för att kunna sälja företagets produkter.

För humanister som har möjligheten att bryta ner ingrodda föreställningar hos sig själva om humanismen som en sorts propedeutisk adjunktkurs finns det alltså vidare möjligheter; de har alltid funnits, de blir bara så många fler i utbildningssamhället. "Humanisterna och näringslivet" rotar runt i gruvindustrin och konsultfirmorna efter tänkbara avsättningsfält och undviker i den här omgången sorgfälligt en del mera närliggande humanistområden: press, radio, TV, förlag, organisationer. De facken är inte extremt rekryteringsstarka men väntar fortfarande på en realistisk inplacering i den humanistiska yrkesvalslistan.

Till sist — man nödgas erkänna det under motstånd — får alla den

här sortens prognosförsök något dimmigt och överkligt över sig. Så länge vi lever som vi gör med vårt inrutade, slappt romantiska akademiska system kommer de inte att kunna användas vid höstterminens upplysningsaftnar för de nykomna studenterna. På ett företag med stor export finns en språkman som sköter försäljningskontakter med utlandet. Han beskriver sin bildningsväg för Veronica Döös: Jo, först hade han egentligen tänkt bli folkhögskollärare, men samtidigt hade han haft funderingar på att sommartid driva en antikvitetsaffär på en badort. Via en annons kom han in i det stora företaget, hade en rätt låg begynnelselön men tjänade nu mer än den lektorslön som han i bästa fall kunnat få på lärarbanan.

Den mannen kommer under långa tider att representera den oskrivna studieplanen för humanistens väg till näringslivet.

DIETER STRAND

NY REDAKTÖR

Med detta nummer inträder *Dieter Strand* som ny redaktör för *Studenten*. Strand är fil. kand. i Lund med statskunskap som huvudämne. Vid sidan av studierna har han varit kulturskribent i dagspress och om sommaren, när klimatet i staden är uthärdligt, journalist i Stockholm, hittills vid *Dagens Nyheter* och *Sveriges Radio*. En gång var han redaktionssekreterare i Lundagård. Han har torp.

2 betyg i TV

En TV-apparat i varje hem kan skapa en ny, mera demokratisk kulturmiljö — litteratur, teater, konst kan presenteras för miljoner samtidigt, men det behövs välutbildat folk för att klara den sant humanistiska uppgiften. Det vore vettigare om vi försökte placera de många humanisterna på den bana där de trivs och hör hemma — den humanistiska — än att pressa in dem i några luckor bland affärsmännen. På något sätt måste universiteten ta upp film, radio och TV som ämnen för undervisning och forskning, hävdar fil. mag. Gunnar Fredriksson, f. d. Lundagårdsredaktör och ordförande i Lunds studentkår, för närvarande sysselsatt i Oxford med en licentiatahandling i teoretisk filosofi.

I ett samhälle som har film, radio och TV är situationen för humanistisk bildning helt förändrad. Under andra hälften av vårt århundrade kommer ett av demokratiens viktigaste framsteg att ske; ett samhälle kommer att skapas som är kulturellt klasslöst i den meningen att massmedia förmedlar litteratur, teater, konst och politik till många i stället för till ett fåtal, och dessa många kommer också att ha den fritid som fordras. Men om inte de humanistiska fakulteterna vid våra universitet snabbt upptäcker att det finns sådant som film, radio och TV, hamnar de vid sidan av denna utveckling, som de egentligen borde känna ansvar för, och de kommer inte att kunna existera annat än som muséer.

Vi behöver humanister likaväl som andra välutbildade människor i ett gott samhälle. Vi vill ha ökad fritid och ett värdefullt sätt att

leva på under fritiden. De som inte putsar bilen eller skrapar båten eller vattnar hyacinterna ägnar sig åt film, radio och TV. De humanistiska fakulteterna borde känna ansvaret inför vad som håller på att hända och inte förbise de möjligheter för den humanistiska bildningens spridning som nu realiserar som en senkommen del av demokratin. På något sätt måste universiteten ta upp film, radio och TV som ämnen för undervisning och forskning.

Det kommer att behövas ett stort antal välutbildade personer inom dessa tre områden i framtiden, och det råder ingen brist på studenter som skulle vilja ägna sig åt sådana moderna humanistiska studier. Humanistproblemet består inte bara i den något genanta frågan om näringslivet vill ha överskottet på humanister.

I England har det föreslagits att

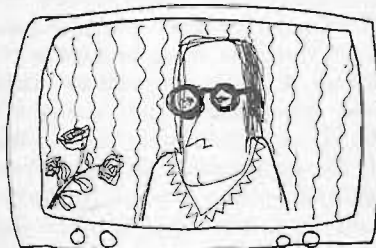
film, radio och TV skall utgöra tre ämnen, som tillsammans leder till Bachelor of Arts och fordrar tre års studier. I USA och Västtyskland har man redan liknande arrangemang. I Sverige kan man tänka sig att de tillsammans utgjorde en kombination för fil. kand., varefter fortsatta studier i ett av de tre ämnena jämte en avhandling skulle leda till fil. lic. Självfallet skulle många praktiska moment ingå, och samarbetet med producenterna i fråga om kursplaner och lärare skulle vara intimt. På de platser där det kom att finnas både teknisk TV-utbildning och humanistisk fakultet med ämnena film, radio och TV, kunde studenterna bedriva egen TV-utsändning, vilket redan förekommer vid universitet på flera håll i världen.

Ordföranden i engelska härfrisörförbundet, Charles Hunter, uttalade sig före valet i höstas om TV och valkampanjen. "Jag överdriver inte när jag säger att i detta val kan en kandidats hårfrisör vara lika viktig som hans politiske agent", sa han. Även om Mr. Hunter överdrev en smula, så är det ingen tvekan om vilken enorm roll TV har och kommer att ha i politiken. Men fast man vet rätt mycket om hur det går till att sälja varor via reklam i film, radio och TV, så vet man mycket lite om hur det går till att sälja politiska idéer. McCarthy vann sina framgångar delvis tack vare TV, och han föll också till slut tack vare TV. Vicepresident Nixon höll på att falla igenom på grund av en skandal som han var inblandad i, men räd-

Medicinarna som kom bort

dade sig genom ett snyftanförande i TV tillsammans med sin hustru. Eisenhower hade, tror man, till stor del TV att tacka för sin valseger 1956 över Stevenson; hans landsfaderlighet och hans leende fällde sannolikt avgörandet. Vid valet i England hade Labour de tekniskt bästa TV-programmen, men vann ändå inte.

Det är andra egenskaper som räknas i en modern TV-vals-kampanj än tidigare när man använde konventionella vapen. Politiker, som låter förtroendeingivande i radio och som skriver utmärkt, har ibland ingen chans i TV. Hur det hela fungerar vet man inte så mycket om, nästan ingen forskning har gjorts på området, inte ens i USA. Men vad som är säkert är att man måste veta mera om demokratins problem i ett samhälle där det finns en TV-apparat i nästan varje hem. Vi måste få en klarare bild av vad som händer i en demokrati där de politiska ledarna kan komma hem till vardagsrummet hos miljoner

I serien Äktenskapsskolan talar i dag fil. lic. Ida Blåström om den själiska skönheten.

väljare med sina förtroendeingivande leenden. Tänk om hårfrisören har rätt?

Lika viktigt som för politiken är det för litteratur, konst och teater att bevaka utvecklingen. Det tryckta ordet är inte längre den enda metoden att sprida litteratur, teatern är inte längre det enda sättet att se teater, konstmuséer inte den enda möjligheten att se konst. Formgivning på möbler och husgeråd kan numera presenteras för miljoner samtidigt. Läget för den humanistiska bildningen är förändrat, kulturen blir demokratisk, gamla humanistiska drömmar förverkligas. Men det fordras utbildning och forskning beträffande dessa möjligheter, om kvaliteten på lång sikt skall garanteras. TV får inte bli ett imbecillt öga som varje kväll stirrar på varje familj i vårt land.

De visuella och auditiva hjälpmedlen kan användas mycket mera än som nu sker i undervisningen på alla stadier. Här har stora framsteg gjorts, men studier i de möjligheter som erbjuder sig för pedagogiken i massmedias tidsålder måste bedrivas ständigt.

Känner de humanistiska fakulteterna sitt ansvar inför utvecklingen mot en humanistisk demokrati? Eller skall vi även i fortsättningen göra förtvivlade försök att få in våra humanister på affärsbanan i stället för på den bana där de trivs och behövs, den humanistiska?

GUNNAR FREDRIKSSON

Efter sex betänkanden från universitetsutredningen frågar sig en medicinare: — Är utredningen inte intresserad av de medicinska fakulteterna i det stora sammanhanget, eller — hemska tanke — får utredningen inte vara med och representera rena universitetsintressen, när framtidsplanerna görs upp? När det gäller humanisterna har bristen på utredningar om det kommande behovet inte avskräckt från en mycket vittfammande och synbarligen stimulerande framställning. När det gäller medicinarna drar sig utredningen försynt tillbaka under hänvisning till att prognoserna ännu inte blivit riktigt färdiga. Samt att det redan finns utredningar om läkarbehovet, den medicinska utbildningskapaciteten osv. Såvitt man kan se sysslar dessa utredningar med den medicinska fakulteten som läkarfabrik. Således hade det funnits åtskilligt över att fundera på för den medicinare som sitter med. Vart tog t. ex. integreringen mellan medicinsk och annan naturvetenskaplig utbildning vägen? Och den teoretiska forskningens utbyggnad? Anpassningen till gymna-

siet? Moderniseringen av undervisningsmetoder och utbildningsgång? Översynen av den nuvarande kapaciteten för att kunna undvika gamla misstag vid planeringen av den kommande?

Därom ger fem års universitetsutredning ytterst svävande, stundom rent befängda besked. Under tiden styrs utvecklingen vid de medicinska fakulteterna av intressen som ligger på ett annat plan än de inre behov universitetsutredningen skulle tillgodose. I ecklesiastikdepartementet arbetar en enmansutredning som av förment taktiska skäl undviker att exakt redogöra för det verkliga utbildningsläget, sådant det ter sig i studenternas kortregister. Siffror, tillgängliga för en utredningskostnad motsvarande några telefonsamtal. Kollegierna och kanslersämbetet kan vittna.

I detta läge kommer utredningen med en skäligen meningslös omtryckning av yttranden som länge funnits att läsa på annat håll. Ett inte särdeles djärvt grepp på ämnet.

CLAES WIRSÉN

Högström om Bodström

B.

Jag är glad över att jag här slipper skriva ett epitafium över en avgången ordförande, som mått av årets mödor drar sig ur stridsviolet och återvänder till folianternas stilla värld. Lennart Bodström lämnar inte det aktiva arbetet inom SFS utan står kvar som styrelseledamot. Det känns skönt för den, som skall hålla i den ordförandeklubba, som i Lennart Bodströms hand fört ett så klokt leverne.

En orädd, kunnig och saklig förespråkare för studenternas intressen har SFS förfogat över under 1959. En ordförande, som knappast försummat att utnyttja någon enda kvällstimmig för SFS-angelägenheter. En man, som efter åtta rökfyllda sammanträdestimmar sitter fräsch som en nyponros och ger den nionde samma sakliga, välbalanserade innehåll, vid behov kryddat med något uppmuntrande bonmot.

Ingen fråga har varit för betydelslös för att inte bli föremål för en grundlig penetrering oftast för att reduceras till sitt rätta värde, ingen fråga har varit för stor för att inte genomföras. Lennart Bodström har visat att SFS kan utträta mycket, som omedelbart ger resultat och mycket, som så småningom kommer studenterna till godo. Det är ingen tvekan om att han förtjänar ett stort tack för en intensiv arbetsinsats och detta framföres härmed med all respekt.

Bodström om Högström

SFS nye ordförande, Alf Högström, är norrlänning och 31 år. Han hade nätt och jämnt blivit färdig med sin fil. kand. i samhällsvetenskapliga ämnen, förrän Uppsala studentkår anställde honom som socialombudsman. Den 1 oktober förra året tillträdde han en motsvarande befattning hos SFS. Endast ett par månader därefter valdes han av ett enhälligt fullmäktige att vara SFS ordförande under 1960. Denna snabba karriär säger åtskilligt om hans förmåga att skapa förtroende för sin person och sitt handlande.

När Alf nu skall föra studentkårernas talan, kommer det att ske med en förkrossande sakkunskap. Han har en ovanlig förmåga att älskvärt road lyssna till yvig retorik och världssamma överdrifter. Att han genomskådat ett dåligt resonemang markeras med några extra rökpuffar ur en sällan släckt pipa. När han själv tar till orda, visar det sig att oväsentligheter som sagts i en debatt alldeles gått honom förbi. Med välöverlagda inpass håller han benhårt fast en diskussion vid sådant som är sakligt grundat. Men saklighet och sakkunskap är inte hans enda vapen. De kompletteras av en generös vänlighet.

H.

SFS:s stab 1960

Ordinarie ledamöter av SFS:s styrelse

- Ordförande: Fil. kand. Alf Högström, Klubbvägen 3, Danderyd, tel. 55 63 27
Vice ord.: Fil. kand. Gunnar Sjöblom, Agardhsgat. 1, Lund, tel. 251 56
Jur. kand. Karl-Vilhelm Wöhler, Kyrkogårdsgat. 19, Uppsala, tel. 167 62
Pol. mag. Lennart Bodström, Vaksalagat. 32, Uppsala, tel. 497 79
Fil. mag. Thord Palmund, Tomegapsgat. 15, Lund, tel. 215 15
Med. o. fil. kand. Björn Meyerson, Nyponet 10 F, Körsbärsvägen 9, Stockholm Va, tel. 34 90 80
Pol. mag. Bo Wijkmarm, S. Kungsvägen 305, Lidingö 3, tel. 66 08 62
Ekon. stud. Arne Andersson, Carl Grimbergsgat. 20, Göteborg C, tel. 13 64 69
Civ.ing. Mats-Åke Hugoson, Folkungagatan 11, Göteborg C, tel. 15 84 65

Internationella utskottet

- Ordförande: Jur. stud. Göran Hasselmark, Riddargat. 39, Sthlm Ö, tel. 62 37 74
Sekreterare: Ekon. stud. Evert Gummesson, Holländargat. 34, Sthlm Va, tel. 30 32 72

Utbildningsutskottet

- Ordförande: Fil. mag. Nils-Olof Jönsson, Tomegapsgat. 15, Lund, tel. 195 04
Sekreterare: Fil. kand. David Storm, Järnåkravägen 3 A, Lund, tel. 120 02

Sociala utskottet

- Ordförande: Fil. kand. Beate-Charlotte Hammar, Dalvägen 21, Roslags-Näsby, tel. 58 38 40
Skr. Fil. stud. Harald Larsén, Viktor Rydbergsgat. 48, Göteborg, tel. 20 82 42

Tjänstemän

- Ombudsmän: Pol. mag. Ulla Beckman, Stationshuset, Huddinge, tel. 57 44 41.
Fil. mag. Benkt Konnander, Östermalmsgat. 84, Sthlm, tel. 67 10 89.
Skattmästare: Pol. mag. Lars Bolvin, Maltesholmsvägen 160, Vällingby, tel. 38 92 53
Fackhögskolesekr.: Civ.ing. Göran Einarsson, Klubbbacken 65, Hågersten
Med. kand. Håkan Adolfsson, Nyponet 7 J, Körsbärsv. 9, Sthlm Va, tel. 34 90 80
Redaktör: Fil. kand. Dieter Strand, Järnåkraväg. 3 B, Lund, tel. 232 04

Sekretariat och serviceverksamhet

- SFS:s sekretariat: Körsbärsvägen 1, Sthlm Va, tel. 34 10 19, 31 23 11
SFS:s serviceverksamhet: "Resesekretariatet", Körsbärsväg. 1, Sthlm Va, tel. 31 60 11

Du...

som skall "in i karriären" och som vill ha bra betalt och snabb befordran, kan genom "Nit och redlighet" säkerligen nå ganska långt, men vad Du kommer att tjäna är en öppen fråga.

Kom ihåg att medlemskap i vårt förbund ger Dig möjligheter att påverka utformningen även av Dina egna löne- och anställningsvillkor!

STATSTJÄNSTEMANNAFÖRBUNDET

— TCO:s största statstjänstemannaförbund —

Karlavägen 117

STOCKHOLM No

STUDIESKULDER

till föräldrar eller andra, fordrar som motvikt ett gott livförsäkringsskydd.

Särskild studieförsäkring med låga premier för studerande ungdom

Ordna DITT livförsäkringsskydd genom

VALAND-PENSIONSBOLAGET

BARNHUSGATAN 3 - STOCKHOLM - TELEFON 22 34 20

Dags för

S:T ERIKS TT

Finnes även på burk

STOCKHOLMS

BRYGGERIER

Du som är värnpliktigt befäl

Den frivilliga befälsutbildningen (FBU) bjuder Dig repetitions-, befordrings- och omskolningsutbildning i form av fritidsutbildning i hemorten sommar- och vinterlägerkurser frivillig tjänstgöring vid förband samt idrott och skytte m. m.

Sök kontakt

med närmaste befälsutbildningsförbund — eller förening eller med den försvarsområdesstab inom vars område Du är bosatt

Vidmakthåll Din användbarhet som militärt befäl!

Från FBU-rörelsens övningsläger i Ann

Kurt G. Johnssons Bokbinderi
Döbelnsgatan 34 c — Tel. 31 75 50
(Hantverkshuset)

Utför alla slags bokbinderiarbeten
såväl privat som till bibliotek
Gediget arbete garanteras

LJUS- KOPIERINGEN

— BRITTA BYLANDER —
Sysslomansgatan 13 — UPPSALA
Telefon 35 62 24

FOTOSTAT — ARKIVFOTO

HYLLOR

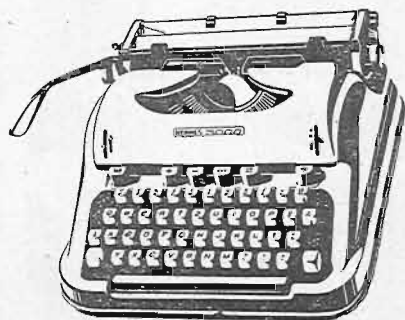
praktiska
konstruktioner
för kontor
bibliotek
arkiv
laboratorier
butiker
privatinredn.

Försäljningsavd.

Karlavägen 89 - Stockholm Ö
Tel. 67 36 50 - 67 76 75 - 67 76 81

HERMES

RESESKRIVMASKINER I SÄRKLASS
Svenskt stål - Schweizisk precision.
4 - MODELLER

HERMES BABY - i portföljformat.
Lätt och elegant, praktiskt och slit-
starkt. Normal svenskt tangentbord.
Vikt endast 3,6 kg.

HERMES MEDIA — stabil och på-
litlig med praktisk utrustning och
goda egenskaper.

HERMES 2000 — en idealmaskin för
såväl privat som kontorsbruk, bl. a.
försedd med key-set-tabulator.

HERMES 3000 — den lilla portabla
kontorsmaskinen med en modern ma-
skins alla finesser. En ultramodern
nyhet. Underlättar studiearbetet.

Säljes även gm:
Stockholms Studentkårers Intressebyrå

OSCAR SUNDIN, Fredsgatan 6, Stockholm,
Telefon (växel) 20 76 10, 20 77 10 och 20 75 20.
Filialer: Göteborg, Malmö, Jönköping, Kalmar, Avesta

Skaffa i god tid

före fjällresan

den rätta kartan

GOD TUR med en

fjällkarta från

Generalstabens

Litografiska Anstalt

KARTFÖRLAGET Stockholm 16

Bergsbrunna Ensk. Läroverk

(RIMBO PRIVATA LÄROVERK)

Pa Bergsbrunna. — Tel. Uppsala
140 10 Saminternat, realskola, eget
lantbruk — 6 min. tågresa fr.
Uppsala C —

TYNNINGÖSKOLAN

Ferieskola-sommarkonfirmander
Stockholms skärgård.
Tel. Vaxholm 392 89
Rek. Mauritz Fagerström,
Bergsbrunna.

10 % FRANSKA MODESALONGEN 10 %

R	specialaffären i city	R
A	Frackar alla tillbehör alltid nyheter	A
B	Fest och Brudklänningar	B
A	Uthyrning och Försäljning	A
T	Stockholm: Drottninggat. 51 I 11 40 87 — 11 98 39	T
T	Uppsala: Bredgränd 5 301 47	T

Allmänna Ingeniörsbyrån A.B.

KONSULTERANDE INGENJÖRER

Ledamöter av Svenska Konsulterande Ingenjörers Förening

Huvudkontor: Blasieholmstorg : Stockholm. Tel. 23 24 30

Avdelningskontor: Malmö - Göteborg - Kalmar - Karlstad - Kat-
rineholm - Falun - Sundsvall - Östersund - Umeå - Luleå - Kiruna

Studiehjälp på studievillkor

I studentens budget får tyvärr ofta ställas åt sidan både förströrelselitteratur och studieböcker — såväl för organiserade studier som för mer privat kunskapsamlande. Men genom de studievillkor som AB Bonnier-Bibliotek kan erbjuda Er blir det redan nu möjligt för Er att förvärva den litteratur som Ni är intresserad av.

Klassisk skönlitteratur
både svensk och utländsk

Bonniers Folklexikon
det moderna vetandet i 5 band

Bonniers Allmänna Litteraturhistoria
aktuell — under utgivning

Antikens historier
annorlunda, illustrerad kulturhistoria

Lexikon för konst
med enastående illustrationsmaterial

Tonkonsten
internationellt musiklexikon

SIGMA
matematikens kulturhistoria

Ord för Ord
Sveriges mest omfattande synonymlexikon

Till AB BONNIER-BIBLIOTEK

Sveavägen 58, Box 3153 - Stockholm 3 - Tel. 22 91 20
Jag vill veta mera om Er studiehjälp.

Namn: .....

Adress: .....

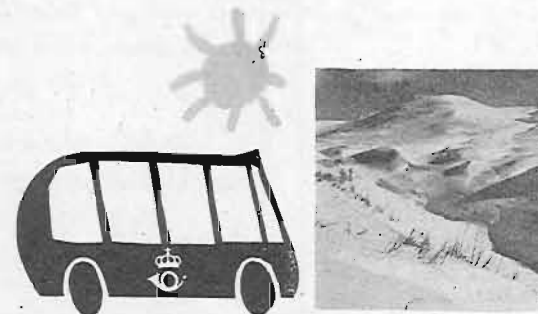
MJÖLKEN

är den enda naturprodukt i vår kost som innehåller alla de ämnen som kroppen behöver.

Mjölkk är både mat och dryck

för alla åldrar — inte minst ungdom

*Res med postdiligensen
till fjällen
och med postsparbanksboken
som reskamrat*

**SÄKERT
OCH
BEKVÄMT
RAKT UT I
GEOGRAFIN**

gäller nu i
Danmark,
Finland,
Norge,
Sverige

Optima ELITE

reseskrivmaskinen med en stor maskins utrustning men liten i formatet och lätt transportabel i väska.

Optima Elite är gedigen och robust i konstruktionen, skriver snabbt och vackert och är bl. a. utrustad med:

Automatisk tabulator, 88 skrivtecken, anordning för svart och röd skrift, 3 radavstånd och halvkugg. Optima Elite kostar med all förnämlig utrustning endast kr 450:— minus sedvanlig rabatt till studenter.

Begär närmare upplysningar genom studentkårens intressebyrå på Er ort.

Generalagent i Sverige:

MASKINAFFÄREN

FYRIS, UPPSALA

Tel. 018-490 15 växel

Bliv medlem av

Sveriges

Allmänna Konstförening

stiftad 1832

Årets publikation: Axel Sjöberg av professor Sten Karling erhålles gratis på årsavgiften som är 35:—

Begär upplysningar på expeditionen vardagar kl. 10—12

Stora Nygatan 5

Telefon 10 46 77

Var på
alerten
drick
CIRKELKAFFE

NI VINNER PÅ VESPA

VÄGENS RIDDARE åker snabba, smidiga Vespa för att lätt ta sig fram i dagens trafik. Vespa är idealet för alla tillfällen... för semestern (driftskostnaderna tur o. retur Stockholm—Paris 70 kronor), för resor till och från arbetet (Ni åker alltid ren och snygg på Vespa), för shopping (Vespa är lätt att parkera) och för söndagsutflykten. Ni åker förvånansvärt torr även i ruskväder.

Mer än varannan scooter

Ni ser — en

Vespa

Aterförsäljare
över hela
landet.

Fyll i kupongen — begär prospekt!

COMO M. & T. BJERKE AB

Karlavägen 67 — Stockholm Ö — Tel. 63 03 40

Sänd prospekt över samtliga Vespa-modeller 1960 till

Namn .....

Adress .....

Postadress .....

Ev. tel. .... Var vänlig texta! (Stud.)